

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudkyň Jiřiny Chmelové a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **B. A. T.**, zastoupený Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2023, čj. OAM-112/ZA-ZA11-HA13-R2-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2024, čj. 41 Az 37/2023-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dne 11. 2. 2022 o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím ze dne 21. 4. 2022, čj. OAM-112/ZA-ZA11-HA13-2022 žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a vyloučil žalobce rovněž z doplňkové ochrany na základě § 15a písm. b) zákona o azylu, jelikož se dopustil vážného zločinu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu. Krajský soud v Brně toto rozhodnutí rozsudkem ze dne 31. 1. 2023, čj. 41 Az 20/2022-22, pro procesní pochybení správních orgánů zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný tento rozsudek napadl kasační stížností, tu však Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 5. 2023, čj. 4 Azs 79/2023-25 zamítl. Žalovaný poté v záhlaví označeným rozhodnutím opět neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a vyloučil jej z doplňkové ochrany na základě § 15a písm. b) zákona o azylu z důvodu spáchání vážného zločinu. Proti rozhodnutí žalovaného podal opět žalobce u Krajského soudu v Brně žalobu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[2] Dle krajského soudu žalobce v daném případě nesplňuje podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. V průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany správní orgány

totiž zjistily důvod vylučující udělení mezinárodní ochrany podle § 15 resp. § 15a zákona o azylu, a to existenci důvodného podezření, že se žalobce dopustil vážného zločinu. Žalobce byl totiž rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2018, čj. 4 T 22/2018-5371, odsouzen za spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti let. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud uvedl, že ve vztahu k drogovým trestným činům se obecně považuje za dostatečné, pokud žalovaný poukáže na odsouzení za úmyslný trestný čin, spáchaný s cílem získat materiální prospěch, v organizované skupině a ve velkém rozsahu. Tyto parametry naplnila i trestná činnost žalobce. Krajský soud proto uzavřel, že důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany v tomto případě existovaly.

[3] Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah kasační stížnosti nerekapituloval pro nadbytečnost další závěry krajského soudu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní namítá, že se krajský soud otázkou splnění podmínek pro udělení azylu vypořádal výlučně z hlediska § 12 zákona o azylu. Nikde v napadeném v rozsudku však neposuzoval možnost udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

[5] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud nesprávně interpretoval § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a potažmo také čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále „kvalifikační směrnice“). Podle těchto ustanovení nelze doplňkovou ochranu udělit, je-li důvodné podezření (nebo podle směrnice „*existují-li vážné důvody se domnívat*“), že žadatel se dopustil vážného zločinu. Podle stěžovatele se uvedená ustanovení vztahují na situace důvodného podezření ze spáchání vážného zločinu žadatelem, nikoli na situace, kdy je již pro trestný čin pravomocně odsouzen. Smyslem této úpravy je totiž zabránit tomu, aby se pachatelé vážných zločinů udělením azylu nebo doplňkové ochrany vyhnuli trestnímu stíhání. Tento účel však nemůže tato právní úprava splňovat v případě pachatelů, kteří již byli stejně jako stěžovatel pro trestný čin pravomocně odsouzeni a vykonali i uložený trest, a nejsou tedy ani „důvodně podezřelými“.

[6] Stěžovatel namítá, že v napadeném rozsudku krajský soud neuvedl, jaký je účel výše uvedených ustanovení, jaký rozumný cíl ve veřejném zájmu sledují a jak byl tento cíl naplněn v konkrétním případě. Rozsudek je proto nepřezkoumatelný. Nelze totiž dojít k závěru, že každý, kdo byl odsouzen pro vážný zločin, je automaticky jednou provždy vyloučen z možnosti udělení doplňkové ochrany. Pokud by byly správné závěry krajského soudu, že uvedená ustanovení se vztahují nejen na osoby podezřelé, ale i na osoby pro trestný čin již odsouzené, pak v případě odsouzených nemůže být účelem právní úpravy zabránit vyhýbání se trestnímu stíhání, ale zabránit jim v ohrožování veřejného pořádku do budoucnosti. Pak tedy nestačí dojít k závěru, že stěžovatel byl odsouzen pro „vážný zločin“, ale soud musí ještě přezkoumatelným způsobem odůvodnit, že tento zločin zakládá důvodnou obavu, že cizinec představuje aktuální závažnou hrozbu pro veřejný pořádek do

pokračování

budoucnosti. Jelikož však napadený rozsudek v tomto směru neobsahuje jakékoli úvahy či závěry je i z tohoto důvodu nepřezkoumatelný.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel byl v České republice v minulosti pravomocně odsouzen za spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami. Tento trestný čin je definován jako úmyslný a za jeho spáchání je za okolností, které jsou dány ve stěžovatelově případě (spáchání činu jako člen organizované skupiny a ve velkém rozsahu), stanoven trest odnětí svobody s trestní sazbou v rozmezí 8 až 12 let. Podle ustanovení § 14 odst. 3 trestního zákoníku se tedy jedná o zvlášť závažný zločin. Dle názoru žalovaného se v tomto případě vzhledem k povaze páchané trestné činnosti, jejího rozsahu a společenské nebezpečnosti jedná o vážný zločin, který předpokládá § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Z těchto důvodů tak bylo neudělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu zcela na místě.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval, zda jsou kasační námitky přípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., tj. zejména zda se z hlediska svého obsahu opírají o důvody uvedené v § 103 s. ř. s. Jelikož v dané věci rozhodoval samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud dále přijatelností kasační stížnosti podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Stěžovatel předně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť krajský soud v daném případě neposoudil, proč vážný zločin, kterého se stěžovatel v minulosti dopustil, představuje aktuální závažnou hrozbu pro veřejný pořádek do budoucnosti. Krajský soud dále podle stěžovatele neuvedl, jaký je účel § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a čl. 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice a jak byl tento účel naplněn v případě žalobce. Krajský soud měl konečně posuzovat možnost udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, což neučinil. Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku (rozsudky NSS ze 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, z 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, z 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu z 18. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu výše uvedené judikatury však Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení krajského soudu, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Krajský soud v napadeném rozsudku odkázal na judikaturu týkající se vylučujících klauzulí podle § 15a odst. 1 zákona o azylu z důvodu spáchání vážného zločinu ve vztahu k

drogové trestné činnosti (usnesení NSS ze dne 18. 7. 2018, čj. 6 Azs 108/2018-28, ze dne 3. 9. 2020, čj. 1 Azs 244/2020-33, ze dne 17. 2. 2021, čj. 7 Azs 331/2020-19, ze dne 18. 2. 2021, čj. 5 Azs 311/2020-29, ze dne 25. 5. 2021, čj. 1 Azs 37/2021-38, ze dne 14. 10. 2021, čj. 9 Azs 140/2021-32). V návaznosti na citovanou judikaturu zhodnotil, že ve vztahu k drogovým trestným činům se obecně považuje za dostatečné, pokud žalovaný poukáže na odsouzení za úmyslný trestný čin, spáchaný s úmyslem získat materiální prospěch, v organizované skupině a ve velkém rozsahu.

[12] Krajský soud dále poukázal na odsuzující rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2018, č. j. 4 T 22/2018-5371, ze kterého vyplývá, že stěžovatel spáchal zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy. Dílem dokonaný podle § 283 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. c) trestního zákoníku, a dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 283 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. c) téhož zákona. Za to byl stěžovateli uložen trest odnětí svobody v trvání šest let. Krajský soud dále posuzoval, zda se žalovaný v tomto případě dostatečně zabýval individuální stránkou odsouzení stěžovatele. V bodech 46-47 napadeného rozsudku uvedl, že žalovaný vyjmenoval přitěžující i polehčující okolnosti. Zejména poukázal na to, že stěžovatel spáchal trestný čin ze ziskuchtivosti. Žalovaný rovněž vzal do úvahy velký rozsah, v jakém stěžovatel trestnou činnost páchal nebo výši uloženého trestu odnětí svobody. Zároveň uvedl, že uložení trestu pod spodní hranici zákonné sazby nic nemění na obecně vysoké společenské škodlivosti trestné činnosti. Takového hodnocení považoval krajský soud vzhledem k výše citované judikatuře za dostatečné.

[13] K tomuto postupu nelze z hlediska přezkoumatelnosti krajskému soudu nic vytknout, proto Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení krajského soudu, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud dodává, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl soud rozhodnout, resp. jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje, aby ho přezkoumal (rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, čj. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, čj. 4 As 146/2017-35). Podle Nejvyššího správního soudu se krajský soud zabýval všemi okolnostmi rozhodnými z hlediska aplikace § 15a odst. 1 zákona o azylu, přičemž zohlednil v potřebné míře veškeré individuální okolnosti. Stěžovatel v žalobě nenamítal, že mu měl být udělen azyl z humanitárních důvodů, proto ani to, že se tím krajský soud nezabýval, nezpůsobuje přijatelnost kasační stížnosti.

[14] Stěžovatel dále namítá nesprávnou interpretaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a čl. 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice ze strany krajského soudu.

[15] Ani tato námitka však nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud v bodech 30 a 31 napadeného rozsudku srozumitelně vysvětlil, že § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a čl. 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice lze jednoznačně aplikovat i na osoby již pravomocně odsouzené. Podmínku existence formulace „*vážných důvodů domnívat se*“ v článku 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice totiž je, aby vyloučení z mezinárodní ochrany nepodmiňovalo pouze to, že jde o osobu, která již byla za spáchání vážného zločinu obviněna, případně i odsouzena. Stačí naopak, že zde existují jasné, přesvědčivé a věrohodné důkazy o tom, že se žadatel závažného zločinu dopustil. Pokud tedy již existuje odsuzující

pokračování

rozsudek, podle kterého se žadatel dopustil konkrétního trestného činu, tím spíš je zjevné, že je zde důvodné podezření, že se ho dopustil, resp. existují vážné důvody se domnívat, že se ho dopustil. Tento závěr krajský soud rovněž podpořil přílehlavou judikaturou Nejvyššího správního soudu – rozsudkem ze dne 31. 3. 2011, čj. 4 Azs 60/2007-136. Nejvyšší správní soud k tomuto dodává, že i podle ustálené judikatury se § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu běžně vztahuje i na žadatele o mezinárodní ochranu, kteří již byli za závažný zločin odsouzeni v minulosti (rozsudek NSS ze dne 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb., a dále například usnesení NSS ze dne 6. 6. 2019, čj. 2 Azs 373/2018 – 41; ze dne 20. 12. 2018, čj. 2 Azs 248/2018-26, či ze dne 18. 7. 2018, čj. 6 Azs 108/2018-28).

[16] Lze tedy uzavřít, že krajský soud věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu a svědčilo by přijatelnosti kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[18] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. června 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu